

DOCUMENT DE POZIȚIE AL FONPC

”Să credem în mai mult - #INSPIRE!”

Acest document de politică publică se adresează profesioniștilor, părinților, mass mediei, deopotrivă autorităților publice centrale și locale, precum și societății civile. Scopul acestuia este de a atrage atenția asupra fenomenului violenței împotriva copilului și de a promova soluții concrete în vederea prevenirii și combaterii acesteia. Sprijinirea părinților și a parentalității pozitive este una dintre prioritățile campaniei lansate azi de către Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil – FONPC *”Să credem în mai mult - #INSPIRE!”*. Campania se derulează în cadrul proiectului *”Întărirea capacității rețelei ChildPact”* finanțat de Oak Foundation și fondul INSPIRE *”Creșterea capacităților regionale și naționale de diseminare și promovare a implementării pachetului INSPIRE în regiunea extinsă a Mării Negre”*.

Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil (FONPC) își exprimă îngrijorarea față de modul în care au fost tratate drepturile copilului în ultima perioadă în România. În luna ianuarie 2018 FONPC atrăgea atenția autorităților, dar și întregii societăți civile, inclusiv mass-mediei asupra faptului că numărul copiilor abuzați a crescut în ultimii ani, dar mai ales asupra faptului că violența împotriva copiilor rămâne încă un fenomen aproape invizibil, deși cele mai recente statistici arată că sunt raportate mai mult de 14.000 de cazuri anual, de exploatare a copiilor, abuz și neglijare și trafic. În luna iulie 2018, Federația cerea Primului Ministru să sprijine părinții în eforturile lor de a crește și îngriji copiii, iar în același timp să investească în formarea profesioniștilor care lucrează cu părinții și copiii.

Șapte probleme au fost identificate ca fiind printre cele mai grave și urgente pentru copiii din România, conform analizei indicatorilor din raportul "Child Rights Now!" privind drepturile copiilor, realizat de Fundația Terre des hommes România, Salvați Copiii România, SOS Satele Copiilor România și World Vision România. Cele șapte probleme fundamentale sunt: mortalitatea infantilă și mortalitatea în rândul copiilor, sarcinile la vârsta adolescenței, violența asupra copiilor, situația copiilor din sistemul de protecție specială, situația copiilor afectați de migrație, accesul la educație și participarea copiilor în procesele care îi privesc direct.

Deși copiii României sunt din ce în ce mai puțini, problemele cu care se confruntă îi aduce adesea în pragul vulnerabilității.

Cifrele care redau starea copilului în România nu sunt deloc încurajatoare:

- Prin comparație, în iunie 2017, sporul natural negativ a fost de 3.256 de persoane, potrivit datelor datele publicate de Institutul Național de Statistică (INS). În iunie 2018 s-au născut 15.067 copii, cu 234 mai puțini decât în mai și cu 1.611 mai puțini decât în iunie 2017;
- Fenomenul de "bullying" sau hărțuirea verbală sau fizică în școală ia amploare deoarece astăzi, 1 din 4 copii a fost umilit în fața colegilor și 3 din 10 copii sunt amenințați cu bătaia sau lovirea de către colegi, potrivit unui studiu realizat de Organizației „Salvați Copiii”;
- În fiecare zi, în medie 2 copii pe ora au fost victime ale unei forme de abuz în familie sau în societate;
- 1 copil din 2 (52,2%) se află în risc de sărăcie și excluziune socială, potrivit datelor Eurostat;
- 1 din 10 copii a mers la culcare flămând, iar peste 56.737 de copii sunt în sistemul de protecție specială, adică fără îngrijire părintească, potrivit unui studiu realizat de Wolrd Vision România;
- Rata de părăsire timpurie a școlii a scăzut de la 23% în 2002 la 16,4% în 2018, în timp ce media Uniunii Europene era de 10,6% anul trecut. 400.000 de copii sunt încă în afara sistemului de învățământ și 40% din adolescenții de 15 ani înțeleg cu greu textul pe care îl citesc și socotesc cu greu, potrivit unui raport UNICEF;
- România era în 2016 țara membră a UE cu cea mai mare mortalitate infantilă: 7,6 decese la 1.000 nou-născuți vii, de două ori mai mare față de media UE, potrivit Institutului Național de Statistică;
- România a înregistrat în 2016 cea mai mare rată din Uniunea Europeană privind nașterile mamei adolescente, potrivit datelor Eurostat;
- La sfârșitul lunii decembrie, erau 52 783 copii în sistemul de protecție specială. Datele de la Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copiilor și Adopție (ANPDCA) arată că anual, în jur de 9000 de copii sunt părăsiți de părinții lor și sunt preluați de către stat, în serviciile de protecție specială (fie în servicii de tip rezidențial sau servicii de tip familial);
- În 2010, ANPDCA a înregistrat 11 200 de cazuri de violență împotriva copiilor (www.copii.ro), în 2015 peste 13 500 de cazuri, în 2016 peste 14 000 de cazuri, în 2017 au fost raportate mai mult de 15 386 de cazuri, iar în 2018, 15 253 de cazuri. Din totalul abuzurilor 14 035 de copii au fost abuzați în familie;

- În 2018 un număr de 92 027 copii au părinții plecați la muncă în străinătate, potrivit Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copiilor și Adopție (ANPDCA). Inspectoratele Școlare Județene (ISJ), subordonate MENCs, colectaseră un număr de cazuri de aproape 3 ori mai mare, respectiv 212.352 copii. Estimările statistice din 2008, prezentate de UNICEF, indică la nivelul lunii august 2007 faptul că aproximativ 350 000 de copii, reprezentând circa 7% din totalul populației 0-18 ani, aveau cel puțin un părinte plecat în străinătate. Dintre aceștia cei mai mulți aveau doar tatăl plecat, respectiv aproximativ 157000 de copii, iar circa 67000 aveau doar mama plecată. De asemenea 126000 de copii aveau ambii părinți plecați în străinătate. Pe ansamblul populației 0-18 ani, alți circa 400000 de copii au experimentat la un moment dat în viață absența unuia dintre părinți ca urmare a plecării acestuia la muncă în străinătate.

Studiile arată că, unele practici cum ar fi pedepsirea și disciplinarea copilului prin bătaie, nu sunt benefice dezvoltării copilului și nu respectă drepturile copilului.

World Vision România a lansat, în decembrie 2017, raportul de cercetare „De ce lovim copiii?” iar ceea ce a scos la iveală această radiografie a familiilor din țara noastră arată că trăim în continuare într-o societate în care corecțiile fizice sunt considerate o formă de educație. Porivit acestui studiu doar 1 din 10 (9%) părinți români nu și-ar lovi niciodată copilul, 1 din 2 părinți (51%) cred că lovirea este pentru binele copilului.

În cadrul ”End Violence Solution Summit” care a avut loc la Stockholm, 14 și 15 februarie 2018, un eveniment co-găzduit de **Guvernul Suediei, Parteneriatul Global pentru a stopa violența împotriva copiilor și Alianța Globală WePROTECT, cu sprijinul și colaborarea Reprezentantului Special ONU al Secretarului General privind Violența Împotriva Copiilor, precum și al agențiilor relevante ale ONU, ONG-urilor și actorilor din sectorul privat** a reieșit că educația parentală este cea mai importantă măsură pe care guvernele o pot lua pentru a preveni violența împotriva copiilor, în timp ce alte măsuri de intervenție în familie au mai degrabă un rol reparator.

Violența împotriva copiilor este considerată, în urma unui studiu, a treia cea mai importantă problemă socială după starea învățământului și sărăcia.

Pentru a avea părinți eficienți și copii fericiți este nevoie ca societatea civilă, comunitățile, mass media și inclusiv copiii să fie parte a unor măsuri care să ducă la prevenirea și combaterea violenței împotriva copiilor, nu doar Statul.

România trebuie să-și respecte angajamentele luate în cadrul ”Parteneriatului Global Opreți Violența Împotriva Copilului”, reafirmându-și interesul pentru prevenirea violenței astfel încât să ocupe un loc meritoriu printre țările campioane ale acestei campanii.

Ignorarea suferințelor copiilor trebuie să înceteze! Este trist că în cazul băiețelului de 9 ani, ucis de o mamă la Cluj, nici comunitatea (rudele, vecinii, școala) și nici autoritățile publice nu au intervenit la timp. Este și mai grav cazul fetiței adoptate din Baia de Aramă, unde autoritățile locale nu au reușit din timp să gestioneze corect situația și să prevină nenumăratele abuzuri emoționale la care a fost supusă minora. Este inadmisibil și inuman ceea ce s-a întâmplat la Caracal cu Alexandra, fata răpită și ucisă sau la Galați, cu minora de 14 ani abuzată sexual.

Nu mai este timp pentru regrete, nu mai este timp nici măcar pentru scuze, este timpul să schimbăm ceva! Așadar, fiecare dintre noi trebuie să fie conștient că raportarea cazurilor de abuz, trafic, răpire este extrem de importantă pentru viața unui copil, precum și prevenirea, dar mai ales luarea de măsuri pentru sprijinirea copiilor victime.

Este nevoie de acțiune, mai mult decât strategii și vorbe. Avem nevoie să formăm competențe, să schimbăm atitudini și percepții ale părinților, familiilor și comunităților astfel încât să promovăm un mediu pozitiv, în care copiii și tinerii pot să crească și să se dezvolte, să-și valorifice la maxim potențialul lor fizic și psihic nativ. Cu alte cuvinte, să contribuim la sprijinirea părinților, astfel încât violența împotriva copiilor să fie stopată, să sprijinim familiile în a-și susține copiii pentru a merge la școală. Dorim ca toți copiii să aibă acces la protecție, la o familie care să fie capabilă să-i hrănească, să-i educe și să-i sprijine în toate acțiunile lor.

Ne dorim să ne creștem copiii, astfel încât să înlăturăm discriminarea, segregarea, violența și să adaptăm legislația națională în acord cu legislația europeană și cu standardele Națiunilor Unite, ale Comisiei Europene și Consiliului Europei în acest domeniu.

Măsuri pe termen scurt și mediu

O mare parte din responsabilitatea îngrijirii copiilor revine părinților, iar aceștia trebuie să fie sprijiniți. Este nevoie de a dezvolta unele programe naționale de educare a familiei începând din perioada timpurie a dezvoltării copilului, asigurându-se, astfel, intervenția corespunzătoare, alături de instituțiile statului, în domenii deficitare precum: mortalitate infantilă, separarea copiilor de familie, abandon familial și abandon școlar, informare privind creșterea și îngrijirea copilului, drepturile copilului.

Elaborarea de politici la nivel național și local, a cadrului normativ privind crearea și dezvoltarea sistemului intersectorial de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale, ca prioritate națională. Cu alte cuvinte încurajarea cooperării între toate instituțiile care lucrează pentru și cu copii. Acest sistem integrat ar trebui să se adresează tuturor categoriilor de părinți și tineri, femei și bărbați, ca viitori și actuali părinți.

Flexibilizarea și adaptarea serviciilor destinate familiei și părinților, în funcție de necesitățile identificate la nivel de comunitate, incluzând teme specifice precum, părinții copiilor adolescenți, părinții copiilor consumatori de droguri etc.

Crearea unor politici publice și a unor programe de susținere a părinților și a parentalității, centrat nu numai pe educația copilului ci și pe îngrijirea și protecția acestuia, pe stimularea interesului pentru cultura familială și pe ideea de incluziune socială. Aceste politici și programe ar trebui să fie deschise tuturor, inclusiv tinerilor, ca viitori potențiali părinți. Mai mult decât atât, sistemul de educație parentală trebuie să vină în sprijinul dezvoltării unor principii esențiale ce vizează promovarea drepturilor omului, respectul pentru diversitate și încurajarea activă de promovare și de punere în aplicare a principiului egalității de șanse.

Promovarea în rândurile profesioniștilor și a părinților a bunelor tratamente pentru copii și a parentalității pozitive.

Selectarea și formarea resurselor umane din diverse sectoare în domeniul parentalității pozitive, capabile să presteze servicii de calitate pentru dezvoltarea abilităților și competențelor parentale la părinți/ reprezentanți legali/persoane în grija cărora se află copilul și viitorii părinți, acoperind domeniile educație, protecție și sănătate.

Este nevoie de sprijinirea relațiilor sănătoase între copiii rămași acasă și părinții acestora aflați peste hotare. Totodată este important informarea părinților și sprijinirea lor în a conștientiza importanța delegării autorității părintești, în vederea respectării drepturilor copilului. Autoritățile, mass media, școala și întreaga comunitate trebuie să informeze și consilieze mai bine părinții privind obligațiile lor, implicațiile lăsării copiilor fără tutore legal sau să faciliteze procedura pentru părinții care au plecat deja.

Formarea continuă a profesioniștilor care lucrează cu părinții și copii.

FOUN